

Bartos János, 1921. Páva.

- *Tudna nekünk mesélni Páva határneveiről?*

- Hát itt, kezük meg akkor a Halommezőt, met három határra volt osztva a pávai határ: Halommező, Középmező s Cseremező. Három határrész volt, valamikor ződ ugar vót, s egy ugarat örökké a disznyók túrtak, s az oláh komák a juhokot örözték rajta. De aztán megszőntették a ződ ugarat, lett ugy-e bevetett mind a három határ. Itt legelől van a Kertalja, utána jó a Boc, akkor jó a Kétútköze, akkor jó a Barta hídja.

- *Ha tetszik tudni, hogy miről kapta a nevét a Barta hídja, volt-e ilyen család?*

- Voltak a Barta tanító úrék, aztán tudja a súly, hogy arról kapta-e a nevét.

- *S híd van-e a Barta hídjánál?*

- Nincs, nincs. Azután árkoltak, egy nagy árkot húztak, de nincs ott híd seholse. Hát van, olyan földhíd, keresztüljárni az árkon. Akkor a Barta hídját montam ugye?

- *Igen.*

-Közmocsár utána, Gyepköze, Tamásfüze. Na ez a Halommező vót. Leírták ugye? Na akkor jó itt a Nyílláb, a Középmezőbe legelől, Nyílláb.

- *Miről kapta a nevét, lehet-e tudni?*

- Tudja a súly, miről kapta a nevét. Én csak így tudtam: Nyílláb. Akkor jó utána a Kutastó. Hát az Kutastó, de hát nem kutas, nincs ott tó.

- *Se tó nincs, se kút nincs ott?*

- Nincs, a francot, csak úgy híjják Kutas tó.

- *De ilyen vizes terület?*

-Akkor jó a Domb, utána jó a Kisdombalja, jó a Csögzekert, az valami Csögzékről kapta, hát régen ugye más nevek vótak itt Páván: Csögze, Martiak, Mihálczok, s ilyesmik vótak régen, biztos arról kapták. Na Középmezőből melyiket mondtam utoljára?

- *A Csögzekertet mondtá utoljára.*

-Csögzekert, az az. Kerekto, Hosszak, ezek tényleg hosszak voltak, mert 540 méter a hosszúsága, hosszú lábak voltak. Akkor jó a Mihátszere, akkor a Mékér. Végeztünk evvel a dülővel. Nem, Mékér, Nádramenő, a Hatökröst mondtam-e?

-*Nem.*

- Na akkor Hatökrös, Nádramenő.

- *Az miért volt Hatökrös?*

- Hát hat ökörral szántottak Miskolci úrék, hát ő volt egy nagy birtokos ember, 380 hold birtoka volt. S hat ökör járt ki az udvarról. Hát ők már rég nem élnek, én es csak az öregemtől tudom. Na ugye végeztünk ezzel a Középső mezővel, akkor jó a Sásgödör, ez a Cseremező. Sásgödör, akkor

Benenyire, akkor jó a Kimenő, Honcsokos.

- *Honcsokos?*

- Igen, úgy híjják, de nincs ott honcsok most.

- *Mi a honcsok?*

- Vakondtúrás.

- Akkor jó a Déllő.

- *A Déllő miről kapta a nevét?*

- Hát a Miskolciaknak utoljára ott volt vagy tíz hektár föld, az nagy terület.

- *Jelent-e valamit a neve?*

- Nem jelent, csak úgy hítták Déllő.

- *Nem deleltek ott a marhák?*

- Nem tudom, lehet régen igen, az én kölyökkoromban már nem. Akkor a Déllő után mondtam-e a Kimenőt?

- *Igen.*

- A Csere, a Bikás, a Kövecses, a Rétszély, Nagynyíl, a Rétfark, Martiak parragja, Leckér.

- *A Leckérről se tud semmit se mondani, hogy miről kapta a nevét?*

- Nem tudok semmit, csak Leckér, így hívták. Akkor a Vereskő.

- *Veresgödör, ilyen volt-e?*

- Van egy nagy kő, ott a határkő, úgy hívják Vereskő. Magos, hatalmas nagy kő.

- *De ilyen, hogy Veresgödör van-e?*

- Az csak Zabolán van, a temető környékin, nem pávai az.

- Akkor jó a Tamásfalvi út környéke, az mind Kovásznának ment. A Bikás, akkor itt a, úgy mondjuk a Hátussóárokmege, a Harangozóparrag, s a Kétút köze, a Nagyút s a Vajnafalvi út köze. S akkor jó a Nyáras, az 24 hektár az a dűlő, nagy terület.

- *Ott valamikor volt erdő, vagy fák voltak?*

- Nyárfák vótak, az én öregemnek a korába örözték a marhákot ott. Cserefák vótak ott, ahol úgy híjják, hogy Csere, s itt a Nyárasnál nyárfa. Nyáras, úgy mondjuk neki. Na végeztünk, több nincs. Esetleg hagyhattam ki, na de nem hiszem.

- *A Kimenőnek mondták-e még, hogy Tanor, vagy Tanorkapu?*

- Hát igen, itt legelő ne, a Nyílláb, a Tanorkapu. Itt legelő, ahol a csordát gyűjtötték.

- *Volt-e erdeje Pávának? Milyen nevei voltak az erdőknek?*

- Hogyne, hogyne, jó erdeje vót Pávának. Azokat es le akarják írni?

- *Igen, ha tud pár nevet.*

- Hát az kérem szépen itt megkezdődik, legelő a Borvíz, a Borvíz környéke, akkor jó a Nagycsere. Úgy mondják Nagycsere, valamikor nagy cserefák voltak, de most csak bokrok vannak, Nagycsere.

Utána jó a Nagyfenyő, a Rétiszénája, Kőszál, Botos kútja. Ez a befüggő erdő. Botos Péter uram ott érte vót utól a leányát, valami regáti rablók elrabolták innét, ott utólérte s ott aztán leszúrta-e vagy levágta-e őket nem tudom. Úgy híjják Botos kútja, nagyon jó forrás, a pávai patak onnat ered. A Borvíz után jó a Simon pataka, akkor jó az Ökörszállás, akkor Suvadás, ez ugyancsak a befüggő erdő. Akkor túlfelől jó ugye a Csere, Köves, Köves után jó az Előhágó, Gyepü.

- *A Gyepü miről kapta a nevét, határ volt ott?*

- Tudja a franc, pusztá van ott, a Gyepü pusztája, úgy mondjuk. Gyepü, s akkor jó Semkőnyaka.

Na akkor a hátussó erdők, hogy es kezdődik, na errőlfelől van Kandia, Kovászna felől. Ott vót nekünk tíz hold erdőnk. Pozsonyéknek es vót ott erdeik, Kandiába.

- *Kandia? Ezt se tudja, hogy mit jelent, csak így mondták?*

- Így mondtuk, osztán tudja a súly, hogy mi honnat kapta a nevit. Nem tudom. Kandia s akkor jó Semkőnyaka, az híres arról, hogy Marti Ilona a török időkbe a sólyommadarakot, a pávamadarakat ott fogta a kősziklán. Szóval Semkő, úgy híjják, Nagysemkő. A Deák Ferenc szádától fejjel, izé van, a Mátyás -féle erdő, a Bucsák. Akkor jó Bucsák után Tisztábikk, Jakabhavassa, Ölves, Máté Pál, nem. Igen Máté Pál, Keresztesek havassa s Lakóca. Na akkor osztán errőlfelől, Jakabon erről Füvény, Zernye, Elsözernye pusztája, Hátussözernye pusztája, akkor a Gépház patakán hátul Kóróbérc, akkor izé, Murdán, ott osztán látszodnak a sóhegyek mán, Murdánon belül, ott vót a határ. Na ezek vónának, többet nem tudok. Ezeken a helyeken mind jártam.

- *Falurések neveit, vagy utcaneveket ismer-e?*

- Hát itt Alszeg, itt az Alszeg van ne. Karom utca, Darék, Cigória, Zsidó pusztája. Na ezek vannak falunevek, mást nem tudok. Hát kicsike a falu, ezer lakója van, nem nagy. Na ezek vónának.

Réti József, 1941, Páva

- *Ha megkérjük, tudna-e mesélni nekünk a pávai határnevekről?*

Én – az igazság az, hogy – gyerekkorom óta keveset jártam a határba. 1952 itt megalakult a kollektív gazdaság, tehát ez háromszéki viszonylatban bizony az elsők között van. Aztán én, ugye, elkerültem iskolába, az V.-VII.-et is már Kovásznán jártam, mert itt nem volt csak Zabolán. Internátusba. S aztán '72-be kerültem haza.

Itt van egy szentdomokosi, velem egyidős, Endre, Bogyó Endre.

- *Van Bogyó-tag a határba...*

- Van. Az Zabolán van. Zabola, Páva az két dolog. Hogy mi annak idején férjhez mentünk, akaratumk ellenére.

- *Hármas osztata van a határnak. Van-e ennek valami köze ahhoz, hogy háromfordulós gazdálkodás volt?*

- Hát a vetésforgót, azt feltétlen alkalmazta a székely ember ezen a vidéken. Mert jobban közelítjük a hegyeket, annál gyengébb minőségű a föld. Míg lenn a Feketeügy-mente az még hordalékos. Hordalékos talaj, talajminősége humuszosabb, termékenyebb. Felfele ez inkább kötött talaj, agyagos. Feltétlen alkalmazták a vetésforgót. Az mindig két évet pihent, pihentették a földet. Amit most már nem igen. Itt a mi falunkba, tehát Páván - érdekes módon - az emberek felfogásába is észrevevődik az, hogy... Zabolán ott volt a gróf, Mikes Ármin, zsellérek voltak nagyobb részbe a zabolaiak. Itt nálunk nem volt, itt inkább a szabadparasztságé volt a szó. Egyetlen egy nagyobb földterülettel rendelkező család létezett, ez a Miskolci család, akinek az utolsó sarja még Kovásznán él. Az öreg Miskolci Vilmos hatökrös nemesember volt.

- *Volt ilyen dűlő is, hogy Hatökrös?*

- Van. Van is a Hatökrös. Magáról a kötöttségéről a talajnak, hogy ott nem lehetett egy pár igavonó állattal munkálkodni, oda már több kellett. Gondolom én, hogy innen adódott ez a Hatökrös. Ez volt az egyetlen egy nagyobb földbirtokos. Éppen ezért itt nem is volt tagosítva Páván. Zabolán van a Hadnagy-tag, s van a Kállai-tag, Demes-tag, s nem tom miféle. Nagyobb földbirtokosok is voltak mint Páván. Páván általában jó középparasztság. Kimagasló sem volt s nagyon szegény sem volt. A szegények közül is mindig kettő összeállt.

Sidó Géza, 57 éves, született Páván.

- *Ha meg tudná nekünk mutatni, merre van Alszeg.*

- Ez az Alszeg.

- *Tehát a Nagy úttól lefelé? Az Alsó patak mellyéke?*

- Há mosmán ezt nem értem, hogy Alsó patak, ott minek mellyéke? Ez az Alszéknek levő Nagy pataknak a mellyéke.

- *Van olyan, hogy Felső patak mellyéke is, ismerik-e így ezt?*

- Nem, nem es hallottam idáig, hogy Alsó patak mellyék, s Felső patak mellyék, ilyen nem.

- *Nincsen ilyen patak se, hogy Alsó vagy Felső-patak?*

- Nincs, van a pávai Nagy patak, s osztán annak a bekötő patakai. Csere pataka, Epres patak, ezek. Vannak-e ilyen nevek?

- *Igen, például az Epres pataka melyik? Merre van?*

- Az Epres patak lent van a faluvégen. Valahol itt kell menjen kifelé. S a Csere pataka pedig valahol itt, ahol a cigányok vannak, a Zsidó pusztáján.

- *A Zsidók pusztáján most cigányok vannak?*

- Ott cigányok zömibe. Hát a Zsidók pusztája azért, mert oda hordták a zsidók..., az nem es olyan régi név, úgyhogy amikor a zsidók ide jöttek, akkor kapta azt a nevet, tehát nem ősi név.

- *Nem a családnévről kapta a nevét?*

- Nem, nem rönklerakat volt a zsidóknak, a sodrony oda hordta a fát be. Ott volt egy falerakat. Mert valamikor itt sodrony járt bé a gyárhoz.

- *Azt hittük, hogy családnév.*

- Nem, nem család, a zsidókról van elnevezve, mert ott tárolták a rönköt. Az nem volt ott..., az puszta volt, ott nem volt terület, s ezért ott raktározták a fát.

- *Benék utcája.*

- Nagyon kicsike uccacska ez. A házaktól lejjebbecske, ott üres rész is van aztán, attól lejjebb kicsit. Hát ott a sarkon Bene nevezetűek laktak, s azért maradt Benék uccájának. Akkor fejjebb van a Tatárok uccája. Az van-e, szerepel-e?

- *Igen, az is családról kapta a nevét?*

- Az családnév, igen, Tatárok voltak, de kikeresztelkedtek. Most a család amelyik megmaradt Császár lett, szégyellték a Tatár nevet, hogy tatárok, s nem tudom miféle, mind elhíresztelték, s kikeresztelkedtek. A legutolsók, amelyikek nem keresztelkedtek ki, s megmaradtak a Tatár névre, az volt Tatár Sándor s Tatár János, a többiek mind Császárok. De viszont ugyanaz a család, testvérek, s egyik része Császár volt s másik Tatár. A Benék uccájával párhuzamos, bé a patakra megy.

- *Azt, hogy Cigónia, ezt a nevet ismerik-e?*

- Ilyen nem, nincsen. Hát ott ahol cigányok laknak a Zsidók pusztáján most nevezték cigány dombnak, de nincs, ilyent nem hallottam. Ott cigányok laktak, a Zsidók pusztáján fejjebb, ott volt vagy két- három ház.

- *A Darék?*

- A Darék az egész út, felfelé a főút, a borvíz felé.

- *Faluszéke?*

- Nem is hallottam, Faluszéke? Nem hallottam róla.

- *S a Felszeg?*

- Hát itt a Darék mellyéke, ez a felső rész mind ez a Felszeg.

- *Ilyenek, hogy Gáll helye, Szőcs helye, vannak-e?*

- Van, Pál feje, Gáspár János úttya, de ezek erdőrészeken vannak, ezek erdei területeknek a nevei. Nem falu, beltelek, ezek erdőrész nevek.

- *Pál feje van, de Gáll helye, ilyent ismer-e?*

- Pál fejét hallottam, de ilyent, hogy Gáll helye nem.

- *Például volt ilyen, hogy Szőcs helye, erről hallott-e?*

- Nem, nincs. Ilyen nem volt. Hát például Pál feje, vagy Gáspár János úttya, vagy Gáspár János erdeje, ilyen volt. Gáspár család volt, de kihalt.

- *A Karom utca melyik?*
- Ez a mi utcánk, ez a görbe ucca.
- *Miről kapta a nevét, esetleg ha tudná.*
- Hát ezt már fogalmam sincsen. Az alakjáról esetleg, mert olyan görbe.
- *Nem lehet, hogy a patakról?*
- Nem, mert az Árgyas patak széli átal, és itt megy fel a Bányára.
- *Bányára? Miért hívják így ezt a helyet? Volt ott egy bánya?*
- Igen, kőbánya van itt az erdőben fent.
- *Az erdőben?*
- Igen, az erdőben. Na akkor van az erdő között megint a Királykő, Király patak. Ezt most megint nem tudom, hogy miért nevezték így, én így hallottam.
- *A faluban még vannak-e külön részek elnevezve? Például ilyen, hogy Tanorok, vagy Tanorok kapuja?*
- A falu vége, ahol volt a vészkapu. Minden falu végén volt ilyen székely kapu, s azt hívták Tanor kapunak.
- *Ott azon a részen vannak-e házak?*
- Hát hogyné, a legelső, ahogy végződik Pávának a határa, mert itt így is hívják, egyszer-egyszer azt mondják a dúlőnek is, hogy Tanor. A Kovászna felőli kijáratnál van a Tanor.
- *Téglacsűr nevű helyről hallott-e?*
- Nem tudok róla.
- *Azt olvastuk, hogy valamelyik pávai családnak volt itt egy téglavetője.*
- Na várjunk, az megint más. Az itt volt a téglavető, itt volt egy téglagyár, a kertünk végénél, de annak olyan neve nincs, hogy Téglacsűr, vagy valami ilyesmi. A kerten hátul az aljba van egy gödör, annak az aljába volt egy téglagyár.
- *S kié volt a téglagyár?*
- Az a Lengyel Károlyé volt. A feleség nagybaconi volt, s ő hozta a mesterséget ide, mert itt nem volt honos a téglavetés. Ők fogtak neki, s gyárat csináltak ide, a falu végére.
- *De akkor már nincsen meg?*
- Nincs, hát hűlt helye van, ott még megvannak valami romok, s az oldal, hogy ki volt termelve a föld onnan, de egyéb nem látszik. Az én időmben, a kollektív idejében onnan még vettettek téglát. De aztán megsemmisült minden. Egy kicsi kút is volt, de a kút is félig már bé van dovadva, de a helye még megvan.
- *Ilyen nevet, hogy Tóskert, ismer-e?*
- Tóskert? A Nagyút mellett van az.
- *De ott van tó is?*

- Az olyan vizes, lápos terület volt, s így hívták. Ez a Nagyoknak a birtoka volt, a Nagy családé volt máskülönben. Olyan üres hely.
- *Ott most is vizenyős a hely, láttuk, ahogy jöttünk lefelé.*
- Igen, hát ott az az egész terület a Nagyoknak volt a birtoka, s a most eloszlott vagy három vagy négy családnak, s egy részét a cigányok vették meg.
- *A Vajna belsőségek, ismerős-e?*
- Igen, hát az Alszegbe van. De nem az egész a Vajnaé volt.
- *Ott is laktak, vagy csak megművelték?*
- Ott, ott, hát nagy kúria volt, s minden. S akkor most megsemmisült, semmi sincs, minden tönkre van téve. A kert még megvan üressen. Oda alakították meg a kollektívet legelőrré. S a kollektív időbe széthordták. A csúrt például levitték Petőfalvára, s ami még hordozható volt. S akkor aztán visszahozták Zabolára a Szénás kertbe, s akkor onnan eladták, nem tudom ki vette meg, úgyhogy most nincs, nem létezik semmi.
- *Vízmellyéke?*
- Hát én most már így nem tudom.
- *A faluba utcák még voltak-e valamiről elnevezve, vagy falurészeknek voltak-e még nevei?*
- Voltak, voltak, csak akkor vegyem szerre. A Bernát utca, a Benével szemben van, átellenbe kifelé, a Darékból ki. De azt se tudom, hogy miért az a neve.
- *Nincs ilyen családnév, hogy Bernát?*
- Nincs családnév, én egyáltalán nem tudok ilyent.
- *De ilyen erdőrészt is van, hogy Bernát tető, nem?*
- Hát az a folytatása ennek az utcának, ki az erdőbe, az erdőrészt.
- *De akkor ilyen családról nem hallott?*
- Hát lehetett, nem tudom.
- *Falurésznevekre még emlékszik-e?*
- Hát most nem jut eszembe, esetleg később.
- *Jó, akkor vegyük a dülőneveket, a határrészneveket ismeri, ugye?*
- Igen, azokat nagyjából ismerem.
- *Az Árkos tó például...*
- Igen, hát az Árkos tó, hát maga a területnek az elhelyezkedése, s hát valójában egy mocsaras rész volt az.
- *Meg tudja mutatni esetleg a térképen?*
- Hát itt kellene legyen a Nádramenővel szemben, a Mihátszere alatt, a Ferencek s a Mihátszere között.
- *A Balatonszeg?*

- A Balatonszeg az Zabola.

- *A Bikás hol van?*

- Hát van egyszer a Bikás árka, a Bikás egy patak. Egy kisebbecske patak, az választotta el Pávát Kovásznától, de viszont Pávának volt az alsó részén, a kovásznai részén is területje.

- *Miről kapta a nevét?*

- Hát azt fogalmam sincs. De most már mesterséges árok, mert nem itt folyt le eredetileg.

- *Bogáthi kertje?*

- Hát nem tudom, Bogátok utcája van, a kikötő út, az Alszegeből megint a mező felé egy kicsi uccacska, jelenleg is létező utca.

- *Csatornás kút? Nem ismeri?*

- Nem.

- *Hájas?*

- Azt sem.

- *Honcsoros?*

- Az se, az se.

- *S a Láb?*

- Láb, hát azt dülőknek mondták, hogy ilyen láb, olyan láb. A dülő neve után mondták, hogy láb. Például a Nyílláb. De ezt, hogy nyíres volt, s nyáras, mert vert fel mindent a nyár, azért nevezték Nyíllábnak. Ez nem nyíl, hanem nyír kéne legyen rendesen, de rearagadt a nyíl. A Nagynyíl is azért kapta a nevét, mert ott régebb rengeteg nyárfa vert fel s csikorabokor. A nyír, nyár s a csigolyabokor s evvégett, de hogy van na, szájról szájra s nyíl lett belőle na, a nyírből s a nyárból. Mert itt is nyáras rész van, s a lenti Nagynyíl részen is.

- *A Veres árok miről kapta a nevét?*

- Hát azért, mert nagyon kavicsos, kővel teli van a hely, mert itt nálunk vasban gazdagok a kőzetek s evvégett vörös a kavics, amit kiszántottak, s evvégett Vörös kő lett belőle. Valójába kavicsos is ott a terület, hordalék van ott, víz hordta-e oda réges régen vagy mi, de azért Veres kő, mert veres ott a kavics.

- *A Közmocsár honnan kapta a nevét?*

- Hát azért, mert elválasztotta a Barta hídját a másik résztől, a ponkosabb részeket, én erre gondolhatok. Mert hát ott folyt le egy része a testvize Pávának, mert megvolt az Árgyas árka, de az még arrább ment le, s ez pedig ez, nem tudom én, lehet, hogy mert a két határrészt választotta el.

- *Mocsaras rész?*

- Mocsaras hely, a legaljosabb rész ez a határnak. Most kaszáló, mert nem lehet ott szántani, hát le vannak most alapcsövezve, de úgy is agyagosok, szóval nem, nem jó termelésre.

- *A Leckerről hallott-e?*

- Leckérnek mondjuk.
- *Családnévről kapta a nevét, vagy nem lehet tudni?*
- Nem, nem tudom.
- *Volt ilyen név, hogy Nyílkapu?*
- Nem, hát ez direkt ugyanaz, a Tanor kapunál az a Nyílláb, s aztán mindenféle neve van, háromféle vagy négyféle nevet is adtak ennek a dűlőnek. Úgyhogy ennek a falu alatti dűlőt nevezik Tanor kapunak, Nyíllábnak, Kimenőnek.
- *A Kimenő is az?*
- Igen, igen. Úgyhogy ez nagyon zavar, mert még ha mai nap is hallja az ember, annyiféleképpen nevezik ezt a darab földet. Össze van kavarva.
- *Az út, ami átmegy a falu, Főútnak hívják, Ország útjának vagy Nagyútnak.*
- Az a hagyomány szerint a Nagy út. S akkor megvan a Posta út, fel van-e írva?
- *Igen, felírtuk. Régebb ott járt a Posta kocsi?*
- Igen, mert nem ment be Kovásznára, hanem rövidített. Van egy nagy kanyar Kovászna végénél, na oda ért ki.
- *Az Ország útját is a Nagy útra mondták?*
- Az országútnak úgy mondták Nagy út, ez volt a neve, Nagy út.
- *Nyomás, volt-e ilyen határnév?*
- A nyomás az nem név, azt akkor mondták, mikor például felhagytak egy darabot, s legeltették, mert régen a disznók kijártak, s ilyen ugarnak hagyták meg azt a területet, de úgy mondták nyomás, annak a parcellának. De egyik évbe ez volt, másik évbe a másik parcella, mert ezt cserélték.
- *Volt ez a három határrész: Cseremező, Középmező és Halommező. Nem úgy volt, hogy mikor az egyik mezőt nyomásnak hagyták, akkor a másik kettőt művelték?*
- Nem, nem.
- *Nem volt így felosztva?*
- Nem, nem, nem volt. Nem tudok erről.
- *Csak egy-egy kicsi parcellát osztottak be nyomásnak, ugarnak?*
- Hát egy nagyobb parcellát, s közösen használták. Úgyhogy abba... mert minden határrészbe volt mindenkinek egy-egy rongyos darabka földje. Ez az igazság, úgy fel volt parcellázva, hogy erősen. Mikor volt itt kilencszázba a tagosítás, itt akkor sem egyeztek belé, azelőtti dolgok is megmaradtak úgy, ahogy voltak. Itt nem egyeztek belé a tagosításba, s evvégett olyan ember is volt, hogy hát ötven helyen volt földje.
- *S mit gondol, miért osztották így, hogy mind a három részbe legyen mindenkinek földje?*
- Hát azért osztották így, s a tagosítást is azért nem tudták megcsinálni, mert a minőség nem egyezik. Ahány parcella annyi minőség, s evvégett nem tudtak tagosítani, mert azt mondhatta volna

az egyik, hogy te jobban jársz, mert jobb földet kapsz, s én megkapom a te rossz földedet ha tagosítunk. Na, s ez volt a legnagyobb baj, hogy így maradt.

- *Ógyümölcsös?*

- Hát ez a Barta kertje volt, Barta jegyzőnek a kertje volt máskülönben. Itt most is létezik, megvan még.

- *Gyümölcsfák voltak benne?*

- Igen, igen. Hát ő kezdte meg itt a nemesített gyümölcsöket elterjeszteni. Nem is csak itt, hanem az egész környéken. Erről lehetne még többet írni, Barta jegyzőről, mert a falu iskolája a Deák tanító nevet vette fel, de Deák tanító is tőle vette át a hagyományt a gyümölcsfa csemeték termesztésében. De ő volt az elődje Deák tanítónak. A lakás pedig, az az emeletes a temető előtt, ott laktak.

- *Az volt a Barta jegyzőnek a háza?*

- Igen, a papilakkal szembe.

- *Olyan határrész, hogy Ösveny, volt-e?*

- Jaj várjunk, ösveny volt a Sósösveny például, az az erdőn van megint.

- *S az miről kapta a nevét?*

- Hát arról, hogy ott mentek keresztül a Regátba sóért, Vráncsába.

- *Ilyen dűlőnév, hogy Parragok, volt?*

- Hát itt a hegy oldala a kertem végétől, ki az erdő felé. Parragok, mert darabokba használták, közbe felhagyták. Azok a részek itt a Vajnafalvi úttól felfelé egészen a kertemig, mind Parragok voltak, az erdőt körbeövező részek.

- *A Rakottya dűlő miről kaphatta a nevét? Van ilyen név?*

- Rakottyásról hallottam, de nem tudom, hogy hol van. De hallottam róla, úgy hogy Rakottyás.

- *Szarkák gátja?*

- Az erdő megint.

- *És a Szarka, családnév?*

- Nem hiszem, nem hallottam róla.

- *Van-e ilyen név, hogy Kerekeger hídja?*

- Hallottam róla, de nem tudom hol van.

- *Kerekeger, van ilyen dűlőnév?*

- Ilyent hallottam. De hogy hollétezik, nem tudom.

- *Melyik volt a Piacra járó út?*

- Posta út vagy pedig a Sásgödörnek is mondhatták, mert itt jártak le, ezen a Sásgödörön.

- *Kovácsnára jártak piacra?*

- Igen, itt a Nád háta megett az út, de most nagyjából felszámolták, mert ez rövidítő volt a falunak régebb. De nem volt nagy út, azért hívták Posta útnak, azon jártak a postakocsik, azon hordták a

postát. Azután csinálták a Nagy utat. Addig megvolt a Vajnafalvi út s a Posta út, úgyhogy a Nagy út az azutáni volt.

- *A patakok közül a Közpatak, melyiknek volt a neve?*

- Hát a Közpatak, Páva patakának mondják, hogy Közpatak. Elválasztotta Pávát Zabolától, s Közpatakknak hívják.

- *Van olyan patak, aminek Baszka vagy Bászka a neve?*

- Az más, az fenn van Kommandón. Erdőrészek voltak a Baszka környékéről, de itt nem megy le a Baszka pataka.

- *Botos kút?*

- Az is erdőben van. Botos kútja, ez a fő, abból ered a Páva pataka. Ez egy komoly nagy forrás. Ez a leghosszabb vízgyűjtője s a legnagyobb vizű forrása a pataknak.

- *A Fattyú-patak?*

- Hát az is erdő. Az már oda feljebb van, messze.

- *S miért kapta a Fattyú nevet?*

- Hát ezt már nem tudom. Hogy lehet kiszáradt közbe, mondjuk nem lehet, mert fent van egészen Páll fején hátul, a Mély-patakba mejen, de már nem tudom hol.

- *Van ilyen, hogy Mély-patak?*

- Igen, de az nem mezőn van, erdőn.

- *Köves ér?*

- Köves, nem Köves Arr?

- *De igen, Köves Arr... az egy patak?*

- Nem, Köves Arr, az egy dűlő része, s van a Köves Arrból ered a Kányás-patak, olyan van-e?

- *Igen, Kányás-patak. S az arr mit jelenthet?*

- Hát az arr, az egy olyan homlok, egy nagy hegyoldal, a legnagyobb hegy azon a részen, s annak mondták, hogy arr. A hirtelen mart oldalnak.

- *A Sár, az patak név vagy dűlőnév?*

- Inkább mezei dűlő lehet, valamilyen sár akkor, milyen sár? Valamilyen sár kell legyen, mert ilyen van. A Kéksár az fent van, itt a faluvégén. A Kéksár pataka a mi erdönket válassza el a Zakariás Gergely bátyométól. Ott a falutól egy 200 méterre van, de az is erdő mán.

- *Erdőről térképet a Közbirtokosságtól lehet-e kérni?*

- A Közbirtokosságnál nincs miért térképet keresni, mert magán erdő az egész. Pávának nem volt közbirtokossága, mindenkinek saját erdeje van. Közbirtokosság nem volt, volt egy 14 hektáros közösség, amikbe 3 árak, 4ek voltak, nem tudom az hogy került, de az még úgy megmaradt.

- *Az volt a Község erdeje?*

- Nem, a községnek így külön nem volt, volt az iskolának erdeje, úgyhogy a község erdeje volt

máskülönben. Volt az egyház erdeje, katolikus, református egyháznak.

- *Volt egy ilyen név, hogy Személyesek erdeje, vagy például a Harminchármas erdeje?*

- Nem hallottam ilyenről, csak magán területeket lehet kapni, közbirtokosság nincsen Páván.

- *A Bucsák nevet ismeri-e?*

- Bucsák, ilyen erdőréssz van, de most már ezt nem tudom, mert megint vegyes. Most már ez rendszeren Zabola erdeje.

- *Az erdők már nincsenek elkülönítve Zabolától?*

- Nem, hát most egybe van az egész. Máskülönben a tanácsnál most meg van az erdőkről a mérések után, hogy telekkönyv szerint mindenkinek hol volt az erdeje.